

Kulturutskottets betänkande 2023/24:KrU10

Kultur för alla

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående arbete och vidtagna åtgärder. Motionsyrkandena handlar bl.a. om scenkonstens villkor, tillgång till kultur och kulturutövning, litteratur- och biblioteksfrågor, språkfrågor, spel som kulturform och fristadssystemet för utsatta konstnärer.

I betänkandet finns 17 reservationer (S, SD, V, C, MP) och sex särskilda yttranden (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Utskottets överväganden.....	8
Scenkonstens villkor.....	8
Mecenatskapsmodell	12
Tillgång till kultur och kulturutövning	13
Litteratur- och biblioteksfrågor	16
Kulturpolitik och kulturmyndigheter	20
Språkfrågor.....	22
En samisk nationalscen.....	24
Kungliga Operans byggnad	25
Spel som kulturform	27
Fristadssystemet	28
Sveriges utsända kulturråd	29
Motioner som bereds förenklat.....	31
Reservationer	32
1. Scenkonstens villkor, punkt 1 (S, MP)	32
2. Mecenatskapsmodell, punkt 2 (SD).....	33
3. Tillgång till kultur och kulturutövning, punkt 3 (S)	34
4. Tillgång till kultur och kulturutövning, punkt 3 (C)	35
5. Tillgång till kultur och kulturutövning, punkt 3 (MP)	35
6. Litteratur- och biblioteksfrågor, punkt 4 (S).....	36
7. Litteratur- och biblioteksfrågor, punkt 4 (MP)	37
8. Kulturpolitik och kulturmyndigheter, punkt 5 (S, MP)	39
9. Kulturpolitik och kulturmyndigheter, punkt 5 (SD)	39
10. Språkfrågor, punkt 6 (S, MP)	40
11. En samisk nationalscen, punkt 7 (V, C, MP).....	41
12. Kungliga Operans byggnad, punkt 8 (S)	42
13. Kungliga Operans byggnad, punkt 8 (MP).....	42
14. Spel som kulturform, punkt 9 (SD)	43
15. Spel som kulturform, punkt 9 (MP).....	44
16. Fristadssystemet, punkt 10 (S, MP).....	45
17. Sveriges utsända kulturråd, punkt 11 (MP)	46
Särskilda yttranden	47
1. En samisk nationalscen, punkt 7 (S).....	47
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (S)	47
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (SD)	47
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (V)	47
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (C).....	48
6. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (MP).....	48
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	49
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	49
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	56

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Scenkonstens villkor

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:98 av Lili André (KD),

2023/24:1488 av Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1–3,

2023/24:1798 av Leonid Yurkovskiy och Fredrik Lindahl (båda SD) och

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkandena 6 och 7.

Reservation 1 (S, MP)

2. Mecenatskapsmodell

Riksdagen avslår motion

2023/24:364 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 2 (SD)

3. Tillgång till kultur och kulturutövning

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:271 av Magnus Berntsson (KD),

2023/24:1622 av Anders Ådahl (C) yrkandena 1 och 2,

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 7 och 9,

2023/24:2483 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1,

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5 och

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 32 och 34.

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (C)

Reservation 5 (MP)

4. Litteratur- och biblioteksfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:1524 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 4 och 6,

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 16–18,

2023/24:2548 av Jamal El-Haj m.fl. (S) och

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 9.

Reservation 6 (S)

Reservation 7 (MP)

5. Kulturpolitik och kulturmyndigheter

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:364 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 5 samt

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 8 (S, MP)

Reservation 9 (SD)

6. Språkfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:83 av Martin Westmont (SD),

2023/24:1524 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 3,

2023/24:2679 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 1, 3 och 6 samt

2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 15.

Reservation 10 (S, MP)

7. En samisk nationalscen

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:993 av Jessica Wetterling m.fl. (V) yrkande 11 och

2023/24:2446 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 19.

Reservation 11 (V, C, MP)

8. Kungliga Operans byggnad

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 13 och

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 8.

Reservation 12 (S)

Reservation 13 (MP)

9. Spel som kulturform

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:348 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 4,

2023/24:1884 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 2–4 och

2023/24:2736 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (MP)

10. Fristadssystemet

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 19 och

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 16.

Reservation 16 (S, MP)

11. Sveriges utsända kulturråd

Riksdagen avslår motion

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 20.

*Reservation 17 (MP)***12. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 16 april 2024

På kulturutskottets vägnar

Amanda Lind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Amanda Lind (MP), Robert Hannah (L), Alexander Christiansson (SD), Lawen Redar (S), Kristina Axén Olin (M), Lars Mejern Larsson (S), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Catarina Deremar (C), Carl Nordblom (M), Victoria Tiblom (SD), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24. Motionsyrkandena handlar bl.a. om scenkonstens villkor, tillgång till kultur och kulturutövning, litteratur- och biblioteksfrågor, språkfrågor, spel som kulturform och fristadssystemet för utsatta konstnärer. Cirka 30 motionsyrkanden bereds i förenklad form eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. De yrkanden som bereds förenklat finns även i bilaga 2.

Utskottet har fått information från utredningen Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun, Statens musikverk, Statens fastighetsverk samt Bildkonst Sverige och Konstdepartementet. I samband med en inrikes resa till Skåne län 2024 fick utskottet information från Länsstyrelsen i Skåne län, Malmö live konserthus, Skånes dansteater och Game Habitat/Dataspelscentrum. Utskottet har även gjort studiebesök på Läsföräldrarinstitutet, Södertälje, och Konstnärsnämnden.

Bakgrund

Utgångspunkten för den statliga kulturpolitiken är de nationella kulturpolitiska mål som riksdagen antog i december 2009 (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145). Målen är formulerade på följande sätt:

- Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.
- Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Riksdagen har antagit följande nationella mål för politiken för litteratur- och läsförämjande (prop. 2013/14:3, bet. 2013/14:KrU4, rskr. 2013/14:117): Alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda

förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Riksdagen har antagit följande mål för en nationell språkpolitik (prop. 2005/06:2, bet. 2005/06:KrU4, rskr. 2005/06:89):

- Svenska språket ska vara huvudspråk i Sverige.
- Svenskans ska vara ett komplett och samhällsbärande språk.
- Den offentliga svenskan ska vara vårdad, enkel och begriplig.
- Alla ska ha rätt till språk: att utveckla och tillägna sig svenska språket, att utveckla och bruka det egna modersmålet och nationella minoritetsspråket och att få möjlighet att lära sig främmande språk.

Utskottets överväganden

Scenkonstens villkor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om scenkonstens och musikbranschens villkor.

Jämför reservation 1 (S, MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) framför i kommittémotion 2023/24:2686 yrkande 6 att det är viktigt att alla konstformer har möjlighet att utvecklas och uppmanar regeringen att ta initiativ till dialog med bl.a. företrädare för teater-, dans- och musikbranschen. Motionärerna menar i yrkande 7 att regeringen bör tillsätta en nationell musikutredning och att det behövs ett nytt politiskt grepp för att Sverige ska fortsätta att vara ett framgångsrikt musikland.

Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S) menar i motion 2023/24:1488 yrkande 1 att det behövs offentliga satsningar inom musikområdet. Motionärerna anser att kulturanslagen bör omfördelas och prioritera anställningar av musiker inom konstnärlig produktion och i yrkande 2 anför de att regeringen bör tillsätta en musikutredning. Motionärerna framför vidare i yrkande 3 att de statliga, regionala och kommunala kulturstöden bör öka, med en målsättning att anställa fler musiker eller ekonomiskt stödja fritt verksamma musiker.

Leonid Yurkovskiy och Fredrik Lindahl (båda SD) menar i motion 2023/24:1798 att regeringen bör se över möjligheterna att staten helt eller delvis tar över finansieringen av Stockholms konserthus samtidigt som Region Stockholm tillsammans med Stockholms Konserthusstiftelse söker kommersiella aktörer för samarbete och samfinansiering.

Lili André (KD) framför i motion 2023/24:98 att det behövs en översyn av hur de olika symfoniorkestrarnas ekonomiska förutsättningar och drifts- och samverkansformer ser ut. Motionären menar att statliga medel skulle kunna säkra en kulturskatt och möjliggöra ett brett nationellt utbud.

Bakgrund

Den dåvarande regeringen tillsatte i november 2016 en utredning med uppdraget att göra en översyn av de statliga insatserna och villkoren för professionellt verksamma konstnärer (dir. 2016:93). Utredningen antog namnet Konstnärspolitiska utredningen. Utredningen behandlar i slutbetänkandet Konstnär – oavsett villkor? (SOU 2018:23) bl.a. villkoren för professionella musiker. Utredningen menade att villkoren för professionella

musiker hade försämrats och att musikområdet behövde ses över. Enligt utredningen har musiklivet genomgått stora förändringar, bl.a. till följd av digitaliseringen. Utredningen menade att de statliga stöden eventuellt inte svarar mot de behov som finns för att Sverige ska behålla sin starka position på musikområdet.

Den dåvarande regeringen behandlade i skrivelse 2020/21:109 Politik för konstnärers villkor bl.a. delar av utredningens förslag och bedömningar. Enligt skrivelsen hade den då pågående pandemin haft stora effekter på musikområdet sedan utredningen lämnade sitt betänkande. Utvecklingen innebar bl.a. att marknaden för livemusik avstannade drastiskt. Enligt skrivelsen borde de statliga insatserna på musikområdet utvecklas för att bättre kunna tillgodose musiklivets behov.

Den dåvarande regeringen tillsatte i november 2021 en utredning med uppdrag att lämna förslag på en samlad nationell strategi för att främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet under den kommande tioårsperioden (dir. 2021:100). Utredningen antog namnet Kreativa Sverige och lämnade sitt slutbetänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44) i augusti 2022. Betänkandet har remitterats.

Regeringen lämnade den 9 april 2024 skrivelse 2023/24:111 Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher till riksdagen. Med utgångspunkt i betänkandets förslag formulerar regeringens strategi en övergripande vision och sex strategiska mål inom lika många prioriterade områden:

- nationell statistik
- kunskaper om upphovsrätt
- rådgivning, stöd, finansiering och regelkostnader
- kompetensförsörjning och trygghetssystem
- livsmiljöer och näringsliv i hela landet
- genomslaget internationellt för de kulturella och kreativa företagen.

För att kunna fatta underbyggda beslut behövs enligt regeringen bättre statistik över de kulturella och kreativa branschernas bidrag till svensk ekonomi. Det behövs även bättre kännedom om det upphovsrättsrättsliga regelverket och förmåga att använda det. Regeringen menar vidare att de kulturella och kreativa företagens specifika behov av rådgivning och regelförenkling behöver uppmärksammas liksom förutsättningarna att kunna bidra till en god gestaltad livsmiljö och människors livskvalitet. Olika trygghetssystem kan behöva anpassas till branschens specifika förutsättningar och möjligheterna till internationella kultursamarbeten stärkas. Regeringen avser att under den kommande tioårsperioden samordna olika insatser på området och årligen bjuda in till dialogmöten med representanter för kulturella och kreativa branscher.

Konstnärsnämnden har enligt sin instruktion i uppgift att främja enskilda konstnärers möjligheter att vidareutveckla sitt konstnärskap. Myndigheten

delar bl.a. ut stöd till musikområdet och annan scenkonst från anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer. Drygt 70 miljoner kronor får fördelas 2024 från anslaget till områdena musik, teater, dans och film. Inom ramen för myndighetens verksamhet bedrivs också Konstnärsnämndens Internationella musikprogram (KIM). Programmet syftar till att utveckla yrkesverksamma musikkonstnärers internationella nätverk och arbetsmöjligheter och samtidigt bidra till konstnärlig fördjupning. Konstnärsnämnden fördelar också medel till bl.a. musikområdet via den s.k. Kulturbryggan, inom ramen för anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer. Kulturbryggan fördelar bidrag till projekt som ska främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet i hela landet.

Modellen med de tre scenkonstallianserna Teateralliansen, Dansalliansen och Musikalliansen erbjuder en villkorad grundanställning för frilansande utövare inom respektive område. De anställda skådespelarna, dansarna och musikerna tar tjänstledigt från respektive scenkonstallians när de arbetar på annat håll, och allianserna betalar ut lön till scenkonstnärerna under perioder när de saknar annat engagemang. Genom sin anställning får de möjlighet att vid behov vara sjukskrivna eller föräldralediga samt ta semester, och allianserna betalar in pensionspremier för de anställda. Statsbidrag till allianserna fördelas inom ramen för anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Statens kulturråd (Kulturrådet) ska fördela drygt 92 miljoner kronor till alliansverksamheten 2024.

De konstnärliga centrubildningarna är intresse- och förmedlingsorganisationer för ca 12 000 professionella konstnärer inom olika konstområden. Centrubildningarna förmedlar konst- och kulturuppdrag i hela landet. Det finns tre centrubildningar på musikområdet: Musikcentrum Syd, Musikcentrum Väst och Musikcentrum Öst. Musikcentrum Riks är ett förbund för samverkan och utveckling av de tre regionala musikcentrumen. För övrig scenkonst finns t.ex. Danscentrum och Teatercentrum. Kulturrådet fördelar bidrag till centrubildningarna inom ramen för anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.

Sedan 2017 har branschorganisationen Musik Sverige och Föreningen Musikbranschutbildarna tagit fram en serie rapporter om kompetensbehovet och utvecklingen inom den svenska musikbranschen. I den senaste rapporten från 2023 ger organisationen, med stöd från Kulturrådet, en beskrivning av nuläget i musikbranschen som enligt rapporten fortfarande präglas av den återstart som branschen befinner sig i efter pandemin.

Den ena delen av undersökningen riktade sig till totalt 114 organisationer och företag inom musikbranschen som anställer personal. Tre fjärdedelar av företagen eller organisationerna rapporterade en årlig omsättning på 10 miljoner kronor eller lägre. Enkätundersökningen riktad till individer visar enligt rapporten på en komplex värld av olika sysselsättningsformer. De som själva är kulturskapare är ofta frilansare.

År 2011 bildades Statens musikverk, och de uppgifter som Statens musiksamlingar hade ansvarat för överfördes och inordnades i den nya myndigheten. Även viss verksamhet från Stiftelsen Svenska rikskonserter, t.ex. Elektronmusikstudion, fördes över. Statens musikverk kom även att inrymma den s.k. Musikplattformen med uppdrag att verka främjande för musikområdet.

Den dåvarande regeringen gav 2015 Statskontoret i uppdrag att utvärdera Statens musikverk. Statskontoret ansåg att Statens musikverk i allt väsentligt uppfyllde sitt uppdrag men att utbildningens intentioner inte hade uppfyllts. Statskontoret menade bl.a. att Musikplattformens inriktning mot att endast ge projektmedel inte gynnade mer långsiktigt arbete. Regeringen tog fram promemorian Vissa statliga insatser på musikområdet (Ds 2021:11). I promemorian lämnades förslag på att flytta Musikplattformens bidragsgivning från Statens musikverk till Kulturrådet. Förslaget genomfördes den 1 januari 2022.

Kulturrådet ska bl.a. verka för konstnärligt och kulturpolitiskt värdefull utveckling inom verksamheter som rör musik och annan scenkonst. Kulturrådet ska också verka för ökat internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom hela kulturområdet. Myndigheten fördelar bidrag till institutioner och fria aktörer. Kulturrådet har ett antal bidrag som riktas specifikt till musikområdet. Dessa fördelas framför allt inom anslaget 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till det fria kulturlivet, arrangörer, musikutgivning och vissa andra aktörer av kulturpolitiskt intresse inom teater, dans och musik. Anslaget uppgår för 2024 till drygt 249 miljoner kronor.

Bidrag till kultur i hela landet fördelas i huvudsak genom den s.k. kultursamverkansmodellen där bidragen fördelas av regionerna. Syftet med modellen är att föra kulturen närmare medborgarna och att ge regionerna ett ökat ansvar inom kulturområdet. För 2024 uppgår anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet till ca 1,7 miljarder kronor. Medlen får användas till regionala och lokala kulturverksamheter inom professionell teater-, dans- och musikverksamhet och inom ett stort antal andra kulturområden. Regionerna fördelar en betydande del av medlen till musiklivet, bl.a. till regionala musikorganisationer och orkestrar. Anslaget får även bl.a. användas för bidrag till regional musikverksamhet i Region Stockholm (som inte är med i kultursamverkansmodellen). Medel får även utbetalas till Sveriges Radio AB, Berwaldhallen och Stockholms konserthusstiftelse för ett breddat utbud av musik av hög kvalitet.

Kulturrådet fick i oktober 2023 uppdrag att kartlägga musikområdets tillgång till scener och ändamålsenliga lokaler i hela landet. Kulturrådet ska bl.a. lämna förslag på åtgärder samt analysera möjligheterna till samverkan mellan det offentligt finansierade kulturlivet och privata aktörer och möjligheterna för relevanta myndigheter och institutioner att inom befintliga finansiella ramar upplåta lokaler och ytor som musikscener. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2024.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de olika insatser som görs för att möjliggöra tillgången till professionell teater-, dans- och musikverksamhet. Utskottet vill avvakta beredningen av de utredningar som pågår i syfte att förbättra kulturskapares möjligheter att utöva sitt konstnärskap. Utskottet noterar att regeringen återkommit till riksdagen med skrivelsen Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher och att regeringen under den kommande tioårsperioden avser att samordna olika insatser på området. Utskottet är i dagsläget inte berett att föreslå något tillkännagivande enligt motionsyrkandena och avstyrker motionerna 2023/24:98 (KD), 2023/24:1488 (S) yrkandena 1–3, 2023/24:1798 (SD) och 2023/24:2686 (S) yrkandena 6 och 7.

Mecenatskapsmodell

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om mecenatskap för att främja fristående kulturskapare med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 2 (SD).

Motionen

Alexander Christiansson m.fl. (SD) framför i kommittémotion 2023/24:364 yrkande 1 att regeringen bör låta utreda en mecenatskapsmodell. Motionärerna menar att så många kulturskapare som möjligt ska kunna vara självständiga och verka utanför etablerade institutioner. Deras finansiering behöver därför ses över och regeringen bör låta utreda en mecenatskapsmodell för att främja fristående kulturskapare.

Bakgrund

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) fick i regleringsbrevet för 2023 i uppdrag att kartlägga och analysera kulturområdets finansiering. Myndigheten skulle särskilt analysera hur icke-offentliga aktörer bidrar till finansieringen och om de i ökad utsträckning skulle kunna bidra till finansiering av kulturverksamhet. Kulturanalys skulle även beakta vilka effekter olika finansieringskällor kan få i relation till de kulturpolitiska målen.

Kulturanalys delredovisade uppdraget i december 2023 och enligt rapporten uppgick den sammanlagda finansieringen för de finansieringsformer som kartlagts till 56 miljarder kronor 2022. Av denna finansiering stod den icke-offentliga finansieringen (inklusive hushållens utgifter och ideellt arbete) för ca 38 procent.

Kulturanalys fortsätter att arbeta med de delar som inte har ingått i den första delredovisningen. Det handlar t.ex. om finansiering genom donationer, crowdfunding och strömningstjänster. Slutredovisningen kommer också att

inkludera myndighetens bedömning av hur icke-offentliga aktörer i större utsträckning skulle kunna bidra till kulturområdets finansiering samt vilka effekter olika finansieringskällor kan få i relation till de kulturpolitiska målen. Uppdraget ska slutredovisas senast den 16 oktober 2024.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar uppfattningen att en analys av kulturområdets finansiering är angelägen, inklusive hur icke-offentliga aktörer i högre grad skulle kunna bidra till finansiering av kulturverksamhet. Utskottet välkomnar att regeringen gett Myndigheten för kulturanalys i uppdrag att kartlägga och analysera kulturområdets finansiering samt hur icke-offentliga aktörer i större utsträckning skulle kunna bidra. Utskottet kommer att följa frågan och ta del av slutredovisningen av uppdraget. Därmed avstyrker utskottet motion 2023/24:364 yrkande 1 med hänvisning till pågående arbete.

Tillgång till kultur och kulturutövning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillgång till kultur och kulturutövning i hela landet.

Jämför reservation 3 (S), 4 (C) och 5 (MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) betonar i kommittémotion 2023/24:2686 yrkande 5 vikten av kultursamverkansmodellens regionala grund och att den måste kunna förena goda förutsättningar för regionala och lokala kulturinstitutioner såväl som nya kulturyrtringar och det fria kulturlivet.

Catarina Deremar m.fl. (C) menar i kommittémotion 2023/24:2483 yrkande 1 att kulturen behöver vara fri och tillgänglig för alla, oavsett var man bor i landet.

Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) framför i kommittémotion 2023/24:1885 yrkande 7 att kulturlivet ska vara starkt i hela landet. Motionärerna menar att de statliga kulturinstitutionerna spelar en viktig roll genom att finnas närvarande och samverka med aktörer i hela landet och att detta arbete bör följas upp. Motionärerna framför vidare i yrkande 9 att villkoren för civilsamhället och den ideellt organiserade kulturen bör stärkas eftersom de står för viktiga bidrag till kulturens ekosystem.

Ulrika Westerlund m.fl. (MP) framhåller i kommittémotion 2023/24:2705 yrkande 32 vikten av kultur för äldre. Motionärerna menar att öppna verkstäder eller allaktivitetshus med kulturell verksamhet är väldigt uppskattat och värdefullt, särskilt när människor i olika åldrar kan mötas och göra saker tillsammans. Motionärerna framför vidare i yrkande 34 att konstnärlig

utsmyckning enligt tillämpningen av enprocentsmålet kan vara särskilt betydelsefull för äldre som kan ha mer tillgänglig tid.

Anders Ådahl (C) framför i motion 2023/24:1622 yrkande 1 att anslaget till kultursamverkansmodellen bör räknas upp i samma takt som anslagen till de helt statliga institutionerna. Motionären menar vidare i yrkande 2 att statens kulturinstitutioner bör få ett utvecklat nationellt uppdrag att sprida kulturen över hela landet. Det kan inkludera turnéverksamhet, utställningar och andra kulturella aktiviteter som når ut till olika delar av landet.

Magnus Berntsson (KD) menar i motion 2023/24:271 att regeringen bör säkerställa att aktörer med statliga scenkonstuppdrag arbetar för att utveckla sina egna scenkonstuttryck så att människor med funktionsnedsättningar både kan ta del av konstnärlig och kulturell verksamhet och även själva vara kulturskapare.

Bakgrund

Kultursamverkansmodellen tillämpas sedan 2011 för fördelning av statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet. Syftet med modellen är bl.a. att ge regionerna ett ökat ansvar och en ökad frihet inom kulturområdet. Staten har ett övergripande ansvar för den nationella kulturpolitiken, men på regional nivå förutsätter modellen en samverkan mellan stat, regioner, kommuner, civilsamhället och de professionella kulturskaparna. Statens Kulturråd (Kulturrådet) fördelar inom ramen för anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet medel till regionerna som i sin tur fördelar dessa vidare till kulturverksamheter i respektive län. Regionen tar fram en kulturplan som beskriver inriktningen på den regionala kulturverksamheten. Kulturplanen arbetas fram i dialog med kommuner, civilsamhälle och det professionella kulturlivet. Kulturplanerna utgör, tillsammans med regionernas årliga ansökningar till Kulturrådet, en grund för verksamhetsbidraget. Anslaget uppgår innevarande år till ca 1,7 miljarder kronor.

Regionernas fördelning av de statliga medlen ska enligt förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Regionen ansvarar för att bidragsgivningen främjar en god tillgång för länets invånare till

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet
- museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete
- biblioteks-, läs- och litteraturfrämjande verksamhet
- professionell bild- och formverksamhet
- regional enskild arkivverksamhet
- filmkulturell verksamhet
- hemslöjd.

Det finns ett samverkansråd vid Kulturrådet med uppgift att värna de nationella kulturpolitiska målen inom modellen. Förutom Kulturrådet ingår

Konstnärsnämnden, Kungl. biblioteket, länsstyrelserna (genom Länsstyrelsen i Hallands län), Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksteatern, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Stiftelsen Svenska Filminstitutet i rådet.

Regeringen gav i juli 2022 en särskild utredare i uppdrag att genomföra en översyn av kultursamverkansmodellen (dir. 2022:103). Syftet med översynen var att undersöka om modellen kan utvecklas så att den i högre grad bidrar till kultur i hela landet och till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen. Översynen skulle även beakta regionernas frihet och ansvar. Enligt uppdraget skulle utredaren även föreslå hur roller, ansvar och samverkan inom modellen kan utvecklas och förtydligas, föreslå vilka statligt stödda områden som bör ingå i modellen och lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen redovisade sitt slutbetänkande Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun i september 2023 (SOU 2023:58). Enligt utredningen syftar förslagen till att uppnå administrativa förenklingar och minskad detaljstyrning från statens sida. Det bör vara möjligt även för kommunerna att fördela statsbidrag, och utredningen föreslår att det införs en ny lag om samverkan mellan stat, region och kommun på kulturområdet. I stället för dagens löpande uppföljning av regionala kulturplaner bör de berörda parterna få stor frihet att arbeta med utveckling inom områden som de själva prioriterar. Staten ska enbart efterfråga planer som omfattar verksamhet som en region, eller de i regionen belägna kommunerna, vill driva i samverkan med staten.

Utredningen föreslår också att beskrivningen av vilka konst- och kulturområden som kan få statsbidrag bör bli mer generell så att medel även kan fördelas till helt nya områden om parterna är överens om det. Statsbidraget till etablerad kulturverksamhet i regional eller kommunal regi bör samtidigt kunna decentraliseras ytterligare och i större utsträckning t.ex. fördelas utifrån historiska nyckeltal och redan existerande kulturell infrastruktur.

Utredningen menar också att många kommuner har svårt att hantera mängden riktade statsbidrag med särskilda ansökningsprocesser för stöd till bl.a. skolan, kulturskolan och kommunal biblioteksverksamhet. Utredningens förslag är därför att på sikt samla Kulturrådets riktade statsbidrag till särskilda ”kulturpåsar” som kan fördelas till respektive kommun.

Utredningen lyfter även fram att själva dialogen mellan olika parter är en viktig del av den befintliga samverkansmodellen och att det är viktigt att vidareutveckla denna så att alla röster kan höras utan att det byggs upp en alltför omfattande mötesverksamhet. På regional och lokal nivå bör det huvudsakligen vara upp till respektive region eller kommun att organisera kulturpolitiska diskussioner på det sätt som bedöms som mest funktionellt. På nationell nivå bör större fokus ligga på politiska överläggningar än i dag. Kulturrådet bör få i uppdrag att förbereda nationella kulturpolitiska dialogmöten för regeringens räkning med berörda statliga myndigheter och nationella institutioner.

Utredningen behandlar i betänkandet även ett antal reformbehov på längre sikt för att främja en utveckling mot ett breddat deltagande i kulturlivet.

Utredningens slutbetänkande har remitterats och remissvaren bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar uppfattningen att det är viktigt att kunna få ta del av kulturuttryck och kulturverksamhet i hela landet. Kultursamverkansmodellen, tillsammans med annan statlig bidragsgivning, ökar möjligheterna att nå ut till medborgare i hela landet. Utskottet välkomnar även de möjligheter som kultursamverkansmodellen ger att anpassa olika insatser till lokala förutsättningar och olika befolkningsgrupper. Utskottet vill inte föregripa beredningen av Kultursamverkansutredningens betänkande och ser i dagsläget inga skäl att föreslå något tillkännagivande i enlighet med motionerna 2023/24:271 (KD), 2023/24:1622 (C) yrkandena 1 och 2, 2023/24:1885 (MP) yrkandena 7 och 9, 2023/24:2483 (C) yrkande 1, 2023/24:2686 (S) yrkande 5 och 2023/24:2705 (MP) yrkandena 32 och 34.

Litteratur- och biblioteksfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om litteratur, läsande och biblioteksfrågor med hänvisning till pågående satsningar och arbete.

Jämför reservation 6 (S) och 7 (MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) framför i kommittémotion 2023/24:2686 yrkande 9 att regeringen bör utvärdera en ny litterär kanon innan ett likartat arbete går vidare inom övriga områden som t.ex. konst, design och film. Motionärerna menar att det viktigaste måste vara att stärka den skönlitterära läsningen i hela samhället, inte minst bland barn och unga.

Amanda Lind m.fl. (MP) menar i kommittémotion 2023/24:1524 yrkande 4 att regeringen bör besluta om en långsiktig finansiering av de nationella minoriteternas resursbibliotek. Motionärerna menar vidare i yrkande 6 att regeringen bör undersöka möjligheterna till gränsöverskridande samarbete mellan Sverige, Finland och Norge om tidningar på finska, meänkieli och samiska.

Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) framför i kommittémotion 2023/24:1885 yrkande 16 att det är mycket olyckligt att regeringen skär ned de viktiga anslagen för litteratur och kulturtidskrifter. Motionärerna menar vidare i yrkande 17 att stödet till folkbiblioteken i form av satsningen Stärkta bibliotek bör fortsätta samt i yrkande 18 att regeringen bör låta göra en översyn av hela litteraturpolitiken. Inriktningen bör vara att författarnas villkor förbättras och att det ska finnas ett fungerande ekosystem för boken.

Jamal El-Haj m.fl. (S) vill i motion 2023/24:2548 att regeringen ser över statsanslagen till kommunerna för att stötta bibliotekens finansiering. Motionärerna vill på så sätt främja kulturen och tillgodose behovet av fler böcker på biblioteken.

Bakgrund

Statens kulturråd (Kulturrådet) har i regleringsbrevet för 2024 fått i uppdrag att tillsammans med Statens skolverk (Skolverket) ta fram läslistor med olika typer av litteratur, bl.a. svenska och internationella skönlitterära klassiker. Kulturrådet tillförs 2024 1 miljon kronor till anslaget 1:1 Statens kulturråd för att genomföra uppdraget. Läslistorna ska vara uppdelade utifrån skolform och fungera som ett stöd för förskollärare och lärare i skolväsendet att välja undervisningslitteratur.

Myndigheterna ska i arbetet med uppdraget inhämta kunskaper och erfarenheter från Läsrådet och från en fristående referensgrupp bestående av personer med såväl litterär som utbildningspedagogisk kompetens. Skolverket ska vara samordnande myndighet för uppdraget. Myndigheterna ska delredovisa ett utkast till läslistor senast den 4 juni 2024 och färdiga läslistor senast den 4 december 2024. Därefter ska vid behov uppdaterade läslistor redovisas, med start senast den 16 december 2025.

Regeringen beslutade den 21 december 2023 att en kommitté ska ansvara för att ta fram en svensk kulturkanon (dir. 2023:180). Syftet är enligt regeringen att göra svensk kultur tillgänglig för fler. En svensk kulturkanon ska vara ett levande och användbart verktyg för bildning, gemenskap och inkludering. Kommittén ska bl.a.

- utse konst- och kulturområden som ska ingå i en svensk kulturkanon
- fastställa vilka kriterier som ska gälla vid valet av verk till en svensk kulturkanon
- utse deltagare i expertgrupper utifrån sakkompetens inom respektive område
- ge varje expertgrupp i uppdrag att självständigt, enligt de kriterier som kommittén fastställt, avgöra vilka verk som ska ingå i en svensk kulturkanon inom det område som gruppen svarar för
- sammanställa en svensk kulturkanon av de verk som väljs ut av expertgrupperna
- skapa en öppen och inkluderande process vid framtagandet av en svensk kulturkanon där allmänheten ges möjlighet att komma med förslag
- föreslå hur en svensk kulturkanon ska kunna hållas relevant över tid.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2025.

Regeringen gav i december 2020 Kungl. biblioteket (KB) i uppdrag att genomföra en satsning på de nationella minoriteternas bibliotek som resursbibliotek för respektive språkgrupp (Ku2020/02691). Enligt KB hade fyra av fem nationella minoritetsspråk redan bibliotek som kunde fungera som

resursbibliotek: Samernas bibliotek i Jokkmokk (samiska), Judiska biblioteket i Stockholm (jiddisch), Nordkalottbiblioteket i Övertorneå (meänkieli) och Finlandsinstitutets bibliotek i Stockholm (finska). I regleringsbrevet för 2023 fick KB tilläggsuppdraget att inrätta funktionen resursbibliotek även för romani chib och romer i Malmö.

I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1, utg.omr. 17) anför regeringen att resursbiblioteken för de nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar stärker tillgången till litteratur på de nationella minoritetsspråken och att regeringen avser att förlänga den tidsbegränsade satsningen. För 2024 får KB fördela högst 10 miljoner kronor till satsningen på nationella minoriteters bibliotek, inom ramen för anslaget 1.6 Bidrag till regional kulturverksamhet.

Institutet för språk och folkminnen (Iskof) föreslog 2020 i ett handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib att ett samarbete mellan Sverige, Finland och Norge om tidningar på finska, meänkieli och samiska skulle utredas. Den dåvarande regeringen gav därefter i maj 2021 Iskof i uppdrag att vidareutveckla förslaget till handlingsprogram och myndigheten lämnade ett förslag till fördjupat handlingsprogram till regeringen i september 2021 (Ku2021/01315). Den dåvarande regeringen beslutade i april 2022 om ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken för tiden 2022–2024. Handlingsprogrammet utgår bl.a. från Isofs förslag samt Sametingets förslag på handlingsprogram för bevarande av de samiska språken.

Statsbidrag till litteratur och kulturtidskrifter fördelas av Kulturrådet inom ramen för anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till litteratur, kulturtidskrifter, läsfrämjande och ett litteraturpris till Astrid Lindgrens minne. Anslaget får även användas för utgifter för administration, uppföljning, främjande och genomförande av verksamheten. Anslaget uppgår 2024 till ca 204 miljoner kronor. Enligt Kulturrådets regleringsbrev för 2024 ska minst 15 miljoner kronor av anslaget användas för att förstärka det läsfrämjande arbetet. Därutöver ska minst 20 miljoner kronor användas för en förstärkning av den nationella satsningen Bokstart.

Kulturrådet fördelar även bidrag till folkbiblioteken från anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Anslaget uppgår 2024 till ca 469 miljoner kronor. För 2024 har 40 miljoner kronor avsatts för fortsatt bidrag till folkbibliotekens läsfrämjande arbete, där insatser riktade till barn och unga ska prioriteras särskilt. Motsvarande belopp beräknas för 2025 och 2026.

Grundbeloppet för biblioteksersättningen höjdes 2024. Kulturdepartementet har kommit överens med företrädare för de litterära upphovsmännens organisationer Sveriges Författarförbund, Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund, om en höjning av grundbeloppet med 8 öre till 2 kronor och 12 öre för 2024 och ytterligare 8 öre för 2025. Ersättningen fördelas inom ramen för anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer. Medlen betalas

ut till styrelsen för Sveriges författarfond och ska användas enligt förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond.

Kulturrådet tillsatte våren 2023 en extern utredare som för myndighetens räkning skulle undersöka om utformningen av litteraturstödet är ändamålsenlig utifrån dagens bokmarknad. Utredaren skulle fokusera på litteraturstödet ersättningsmodell som i dagsläget utgår från den fysiska bokens sidantal och tryckta upplaga. Arbetet redovisades i februari 2024 och utredaren menar att det finns en rad olika områden där litteraturstödet inte är anpassat till en kraftigt digitaliserad bokmarknad. Böcker i digital form får t.ex. ersättning efter produktionskostnader men vad som ska räknas till produktionskostnader är inte specificerat.

Utredaren menar vidare bl.a. att ljudböcker bör ha en särskild ersättningslista där ersättningen grundar sig på inläst tid och detsamma bör gälla för e-böcker.

Kulturrådet ser för närvarande över förslagen med syftet att revidera myndighetens riktlinjer för litteraturstödet.

Regeringen gav i juni 2023 en utredare i uppdrag att bedöma behovet av ett tidsbegränsat stöd till tidskrifter som bedriver fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik för att underlätta anpassningen till nya digitala marknadsförutsättningar (Ku2023/00732). Utredaren skulle bl.a. bedöma om det behövs ett sådant stöd och hur det i så fall kan utformas.

Utredningen presenterades den 7 mars 2024 och enligt förslagen kan flera kategorier av tidskrifter vara aktuella för det särskilda stödet (Ds 2024:4). De flesta av dessa tidskrifter har enligt utredaren redan genomgått en grundläggande omställning till ökad digital publicering, även om ytterligare utvecklingsbehov kan finnas för att uppnå en hållbar affärsmodell. Särskilt de mindre tidskrifterna kan ha svårigheter att finansiera fortsatta utvecklingsinsatser. Utredningen föreslår därför ett tidsbegränsat digitalt utvecklingsstöd för denna grupp av tidskrifter. Stödet bör utformas som ett projektbidrag under en begränsad period till insatser som syftar till en anpassning till digitala marknadsförutsättningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar uppfattningen att läsande och läsfrämjande arbete är mycket viktigt för att stärka allas möjligheter att ta plats i samhället och kunna ta del av utbildning och kultur. Utskottet välkomnar att folkbiblioteken får förnyade anslag för läsfrämjande arbete, den höjda biblioteksersättningen till författare och satsningar på läsfrämjande insatser. Utskottet vill även lyfta fram att många tidskrifter redan genomgått en grundläggande omställning till ökad digital publicering och att Statens kulturråd för närvarande undersöker hur myndighetens riktlinjer för litteraturstödet kan anpassas till att stödja även digital publicering. Utskottet välkomnar även att Kungl. biblioteket fått fortsatt finansiering av resursbiblioteken för de nationella minoriteterna och

att insatser för att bevara och revitalisera de nationella minoritetsspråken sker inom ett stort antal områden.

Utskottet avstyrker motionerna 2023/24:1524 (MP) yrkandena 4 och 6, 2023/24:1885 (MP) yrkandena 16–18, 2023/24:2548 (S) och 2023/24:2686 (S) yrkande 9 med hänvisning till pågående satsningar och arbete.

Kulturpolitik och kulturmyndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kulturpolitik och kulturmyndigheter.

Jämför reservation 8 (S, MP) och 9 (SD).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) framför i kommittémotion 2023/24:2686 yrkande 2 att regeringen bör genomföra en konsekvensanalys av den föreslagna sammanslagningen av Kulturrådet och Konstnärsnämnden.

Alexander Christiansson m.fl. (SD) menar i kommittémotion 2023/24:364 yrkande 2 att fler kulturmyndigheter behöver ta en aktiv roll för att stötta och bistå de kulturella och kreativa näringarna i deras näringsverksamhet. Motionärerna menar att kulturmyndigheterna bör få ett förtydligt uppdrag om hur de kan stötta och bistå företagare inom de kreativa näringarna. Motionärerna menar vidare i yrkande 5 att regeringen bör tillsätta en utredning om den statliga kulturpolitikens inverkan på de kreativa näringarna. Enligt motionärerna behövs bl.a. bättre samarbete mellan myndigheter och näringsliv om t.ex. skräddarsydda tjänster och stöd.

Bakgrund

Regeringen beslutade i november 2023 (Ku2023/01032, Ku2023/01161) att Statens kulturråd (Kulturrådet) och Konstnärsnämnden ska lämna förslag på hur Konstnärsnämndens uppgifter kan överföras till och inordnas i Kulturrådet. Utgångspunkten ska vara att de uppgifter som myndigheterna har för närvarande förblir oförändrade, och att genomförandet kan ske med bibehållen effektivitet och kvalitet. Organisationsförändringen ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt och kunna träda i kraft senast den 1 januari 2026.

Myndigheterna redovisade den 26 februari 2024 sina bedömningar och förslag i rapporten Redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring. Bedömningen av vilka konsekvenser en sammanslagning kan få skiljer sig åt mellan de två myndigheterna. Enligt Kulturrådet finns möjligheter till kvalitetsförbättringar och effektiviseringar medan Konstnärsnämnden pekar på ett antal risker. Konstnärsnämnden vill

särskilt uppmärksamma riskerna för minskat genomslag för konstnärspolitik, försämrad möjlighet till finansiering för konstnärlig utveckling, minskat konstnärligt inflytande och ökad maktkoncentration. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Konstnärsnämnden fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag att följa utvecklingen för konstnärers företagande och informera om förutsättningarna. Myndigheten ska också se över hur förutsättningarna för egenföretagande kan bli än mer gynnsamma för konstnärer. Uppdraget ska redovisas senast den 22 februari 2025.

Kulturrådet har ett permanent uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar med att främja förutsättningarna för kulturella och kreativa branscher, i hela landet och internationellt, samt göra en bedömning av resultatet av dessa insatser. Kulturrådet ska även redovisa hur myndigheten samverkar med andra myndigheter och främjandeaktörer för att bidra till genomförandet av strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft. Enligt Kulturrådets årsredovisning för 2023 riktar sig Kulturrådets bidragsgivning till stor del till de kreativa verksamheter som många gånger är en förutsättning för delar av den s.k. ”kreativa ekonomin”. Kulturrådet hänvisar till utredningen Kreativa Sverige som menade att det finns ömsesidiga beroenden mellan den offentligt finansierade kulturen och privata företag inom de kulturella och kreativa branscherna (SOU 2022:44). Kulturrådet bedömer därför att myndighetens bidragsgivning i sig främjar förutsättningarna för kulturella och kreativa branscher.

Som tidigare beskrivits lämnade regeringen i april 2024 skrivelsen Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher till riksdagen. Strategin lyfter bl.a. fram att myndigheter och andra aktörer som förmedlar råd, stöd och finansiering till företagande, innovation och konstnärlig verksamhet ska samverka så att deras kompetenser stärker varandras respektive uppdrag där det är relevant.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill lyfta fram att Kulturrådet enligt sin instruktion ska verka för ökat internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom hela kulturområdet samt främja förutsättningarna för kulturella och kreativa branscher, i hela landet och internationellt. Konstnärsnämnden har i sin tur till uppgift att bl.a. främja konstnärers möjligheter att utveckla sitt konstnärskap och verka för konstnärlig utveckling. Myndigheten ska vidare analysera och sprida kunskap om konstnärernas ekonomiska och sociala villkor samt löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet. Utskottet noterar att regeringen har lämnat skrivelsen Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher. Med hänvisning till pågående arbete avstyrks motion 2023/24:364 (SD) yrkandena 2 och 5.

Som framgår ovan pågår beredning i Regeringskansliet av frågan om att inordna Konstnärsnämnden i Kulturrådet. Utskottet vill inte föregripa beredningen och avstyrker motion 2023/24:2686 (S) yrkande 2.

Språkfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om språkfrågor, minoritetsspråk och teckenspråk.

Jämför reservation 10 (S, MP).

Motionerna

Ida Karkiainen m.fl. (S) framför i kommittémotion 2023/24:2685 yrkande 15 att de nationella minoriteternas språkcentrum bör fortsätta att utvecklas. Motionärerna menar att de spelar en viktig roll för arbetet med revitaliseringen av minoritetsspråken.

Amanda Lind m.fl. (MP) menar i kommittémotion 2023/24:1524 yrkande 3 att regeringen bör besluta om en permanent finansiering av minoritetsspråkens språkcentrum efter 2024.

Martin Westmont (SD) framför i motion 2023/24:83 att regeringen bör tillsätta en utredning om förutsättningar och kostnader för att skapa ett svenskt språkmuseum. Ett språkmuseum skulle enligt motionären kunna fungera som ett centralt forum för språkhistorisk diskussion och forskning om bl.a. det svenska språkets utveckling och dess påverkan på andra språk.

Camilla Hansén m.fl. (MP) vill i motion 2023/24:2679 yrkande 1 att regeringen tar initiativ till att utreda teckenspråkets aktuella ställning i Sverige. Motionärerna menar att utredningen bör beakta frågan om hur teckenspråkets ställning kan stärkas och om teckenspråk t.ex. bör få status som nationellt minoritetsspråk. Motionärerna vill i yrkande 3 att regeringen återkommer med en strategi för att stärka teckenspråket utifrån dagens lagstiftning och i yrkande 6 att det inrättas ett nationellt kunskapscentrum för teckenspråk och dövkultur som kan synliggöra och samla kunskap och kompetens på området.

Bakgrund

Samiskt språkcentrum finns för närvarande på två orter, Tärnaby och Östersund. Sametinget fick i regleringsbrevet för 2022 i uppdrag att utveckla Samiskt språkcentrums verksamhet och påbörja etableringen av språkcentrum på ytterligare orter. Enligt regleringsbrevet för 2023 skulle Sametinget fortsätta arbetet med nyetableringen och tillgodose samers behov av att återta sitt eget språk. Med samiska avses samtliga varieteter av språket inom den svenska delen av Sápmi. Enligt regleringsbrevet ska Språkcentrums arbete utgå från språkbäarnas behov av revitaliseringsinsatser. Insatser som riktar

sig till barn och ungdomar ska särskilt prioriteras. Nya metoder som utarbetas ska dokumenteras och kunskap om dessa ska spridas. Sametinget ska också i dialog med Institutet för språk och folkminnen (Isof) ta fram indikatorer som gör det möjligt att följa minoritetsspråkens utveckling över tid.

Sametinget har sedan 2022 även i uppdrag att stärka och utveckla det samiska språket med språkvårdande insatser. Sametinget ska även arbeta med språkteknologi för ökade möjligheter att använda det samiska språket i digitala sammanhang. Samtliga samiska språk som talas i Sverige – nordsamiska, lulesamiska, pitesamiska, umesamiska och sydsamiska – omfattas av uppdraget. Sametinget ska senast den 31 januari 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet. Sametinget ska vidare senast den 31 mars 2025 lämna en lägesrapport om situationen för de samiska språken och resultatet av det samlade språkarbetet.

Isof fick i regleringsbrevet för 2022 i uppdrag att inrätta nationella språkcentrum för övriga nationella minoritetsspråk. Språkcentrum för finska finns i Uppsala, för jiddisch och romani chib i Stockholm och för meänkieli i Kiruna och Övertorneå. Organisatoriskt tillhör de Isof, som egna enheter inom myndigheten. Isof ska redovisa uppdraget senast den 1 mars 2025.

Den dåvarande regeringen tog 2022 fram ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken med olika åtgärder som gällde perioden 2022–2024. Enligt handlingsprogrammet är bl.a. samarbete över landsgränser viktigt eftersom flera av de nationella minoritetsspråken också talas i bl.a. de nordiska grannländerna. Handlingsplanen nämner i det sammanhanget t.ex. det nordiska samarbetet om språkfrågor. Det gemensamma nordiska samiska språkorganet, Sámi Giellagáldu, arbetar bl.a. med normering och terminologiarbete för att överbrygga olika hinder när det gäller översättningar och rättstavningsprogram på samiska. Enligt handlingsprogrammet bör t.ex. språkvården följa de samiska språkgränserna snarare än nationsgränserna, varför samarbete om språkvård även fortsättningsvis bör ske på ett nordiskt plan.

Svenska är enligt språklagen (2009:600) huvudspråk i Sverige. Enligt lagen är svenska samhällets gemensamma språk, som alla bosatta i Sverige ska ha tillgång till. Svenska ska kunna användas inom alla samhällsområden och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. Enligt språklagen ska var och en som är bosatt i Sverige ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Enligt språklagen ska även den som tillhör en nationell minoritet därutöver ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda minoritetsspråket. Språklagen ger även motsvarande rättighet till den som är döv eller hörselskadad och den som av andra skäl har behov av att lära sig, utveckla och använda det svenska teckenspråket. Det allmänna har även ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket.

Enligt förordningen (2007:1181) med instruktion för Institutet för språk och folkminnen ansvarar Isof för språkvården av svenskt teckenspråk. Isof ger råd och rekommendationer om svenskt teckenspråk, gör undersökningar, tar fram ordlistor och sprider kunskap om teckenspråket och dess utveckling. Isof

deltar också i olika samarbetsprojekt om t.ex. teckenspråk i olika länder och förmedlar information om t.ex. dövkultur, barns tillgång till teckenspråk, teckenspråkets grammatik och läromedel om teckenspråk.

Enligt uppgifter från den svenska tidskriften Språktidningen har vissa aktörer planer på ett nytt språkmuseum i Stockholm¹.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att Sametinget sedan 2022 har i uppdrag att utveckla Samiskt språkcentrums verksamhet och påbörja etableringen av språkcentrum på ytterligare orter. Isof har sedan 2022 i uppdrag att inrätta språkcentrum för de övriga fyra nationella minoriteterna och uppdraget ska redovisas senast i mars 2025. Utskottet vill även lyfta fram de uppdrag som Sametinget har när det gäller de samiska språken och att samarbetsorganet Sámi Giellagáldu bedriver verksamhet som syftar till en harmoniserad språkutveckling över landsgränserna av de samiska språken. Utskottet vill även lyfta fram att Isof har ett långtgående ansvar för språkvård och utveckling av svenskt teckenspråk.

Utskottet avstyrker motionerna 2023/24:83 (SD), 2023/24:1524 (MP) yrkande 3, 2023/24:2679 (MP) yrkandena 1, 3 och 6 samt 2023/24:2685 (S) yrkande 15.

En samisk nationalscen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att göra Giron Sámi Teáhter till nationalscen.

Jämför reservation 11 (V, C, MP) och särskilt yttrande 1 (S).

Motionerna

Jessica Wetterling m.fl. (V) menar i kommittémotion 2023/24:993 yrkande 11 att Giron Sámi Teáhter är det samiska folkets teater och även en kunskapsbank i språk och kultur för hela det samiska området. Motionärerna menar att regeringen bör ta initiativ till att inrätta en nationalscen för Sápmi.

Amanda Lind m.fl. (MP) framför i kommittémotion 2023/24:2446 yrkande 19 att Giron Sámi Teáhter bör kunna vara en arena för scenkonst som vänder sig till alla samer och att regeringen bör göra Giron Sámi Teáhter till nationalscen.

¹ Språktidningens podd – avsnitt 57.

Bakgrund

Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag i budgetpropositionen för 2024 att anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete ska förstärkas med 2 miljoner kronor 2024 för att stärka Giron Sámi Teáhters verksamhet (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:1, rskr. 2023/24:76–79). Motsvarande belopp har aviserats för 2025 och 2026. Enligt regeringen ska det förstärkta bidraget ge teatern ökade möjligheter att utveckla och bedriva sin rikstäckande verksamhet. Förstärkningen ska även ge förutsättningar för samisk konstnärlig utveckling och bidra till en ökad kunskap om samiskt liv, språk och kultur.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att Giron Sámi Teáhters finansiering förstärkts med 2 miljoner kronor 2024 med syftet att ge teatern ökade möjligheter att utveckla och bedriva sin rikstäckande verksamhet. Förstärkningen ska även ge förutsättningar för samisk konstnärlig utveckling och bidra till en ökad kunskap om samiskt liv, språk och kultur. Utskottet välkomnar att motsvarande belopp har aviserats för 2025 och 2026. Utskottet finner i dagsläget inte skäl att rikta några tillkännagivanden till regeringen i frågan och avstyrker motionerna 2023/24:993 (V) yrkande 11 och 2023/24:2446 (MP) yrkande 19.

Kungliga Operans byggnad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om renovering av Kungliga Operans byggnad med hänvisning till pågående utredning.
Jämför reservation 12 (S) och 13 (MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) menar i kommittémotion 2023/24:2686 yrkande 8 att framtiden för Kungliga Operan måste möjliggöra operaverksamhet som är tillgänglig för publiken och innebär en god arbetsmiljö för de som arbetar på Operan. Motionärerna menar vidare att en så stor fråga som framtiden för nationalscenen för opera är något som bör beredas i bred politisk enighet.

Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) framför i kommittémotion 2023/24:1885 yrkande 13 att Statens fastighetsverks uppdrag att återkomma med ett förnyat underlag riskerar att vara för snävt och enbart inriktat på att hantera de akuta behoven. Enligt motionärerna kan det innebära en begränsning av Kungliga Operans verksamhet och utveckling. Motionärerna understryker att det måste finnas ett stort mått av långsiktighet i beslutet och

att regeringen noggrant bör beakta en modern opera- och dansverksamhets behov.

Bakgrund

Efter en framställan från Statens fastighetsverk (SFV) beslutade regeringen i juni 2023 att ge SFV i uppdrag att genomföra en förstudie för en renovering av operabyggnaden i Stockholm till en kostnad om högst 90 miljoner kronor. Finansieringen skulle ske inom den låneram för samhällsinvesteringar som anges i myndighetens regleringsbrev och hanteras i enlighet med den tillämpliga modellen för hyressättning. SFV ska vid genomförandet av förstudien inhämta synpunkter från Kungliga Operan AB och Operakällaren AB. Kungliga Operans synpunkter ska särskilt beaktas. SFV ska även inhämta synpunkter från Riksantikvarieämbetet och andra berörda aktörer. SFV ska löpande hålla Regeringskansliet informerat om arbetet och redovisa förstudien senast den 30 april 2024.

Enligt SFV kommer förstudien att fungera som beslutsunderlag och innehålla en uppskattad kostnad och tidsplan för hela projektet. SFV menar att det kommer att bli den största och mest komplexa renovering som SFV gjort. Projektet kräver noggranna förberedelser och hänsyn i varje steg. Enligt SFV kommer en successiv stängning av operabyggnaden att bli nödvändig från och med 2026. Parallellt med utredningen om operabyggnaden renoverar SFV byggnadens fasader och tak som är i akut behov av att åtgärdas. Även yttertaket i plåt kommer att tas om hand.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att SFV:s förstudie och beslutsunderlag inför en kommande renovering av Kungliga Operan kommer att redovisas inom en snar framtid. Utskottet inväntar resultatet av förstudien och menar att det i det aktuella läget inte finns någon anledning att rikta några tillkännagivanden till regeringen i frågan. Därmed avstyrks motionerna 2023/24:1885 (MP) yrkande 13 och 2023/24:2686 (S) yrkande 8.

Spel som kulturform

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om spel och dataspel som kulturform.

Jämför reservation 14 (SD) och 15 (MP).

Motionerna

Michael Rubbestad m.fl. (SD) menar i kommittémotion 2023/24:348 yrkande 4 att kulturbegreppet bör breddas och även inkludera e-sport.

Amanda Lind m.fl. (MP) framför i kommittémotion 2023/24:1884 yrkande 2 att spel ska ha samma möjligheter att söka offentliga medel som andra kulturuttryck. Enligt motionärerna bör tilldelningen av medel tydligare kunna ta hänsyn till att spel kan vara en form av kulturuttryck. Motionärerna framför vidare i yrkande 3 att regeringen bör utveckla stödsystemen för spel. Motionärerna menar att olika spelformer och spelutvecklare behöver kunna ta del av olika stöd från t.ex. Kulturrådet och kultursamverkansmodellen. Motionärerna framför vidare i yrkande 4 att frågor som berör t.ex. stödsystem och kompetensförsörjning för spelutveckling bör hanteras inom ramen för en svensk nationell strategi för dataspel.

Rickard Nordin (C) framför i motion 2023/24:2736 yrkande 2 att spel ska anses vara en kulturform och att kulturbegreppet bör breddas för att inkludera spel. Motionären menar att spelande i olika former kan betraktas som en kulturutövning i samma kategori som konst, musik och film. Motionären menar vidare i yrkande 3 att Kulturrådet ska få ett utökad uppdrag att främja spelkultur.

Bakgrund

När det gäller möjligheterna till föreningsbidrag till dataspel och e-sport kan t.ex. Sverok ett av Sveriges största ungdomsförbund, lämna bidrag till e-sportföreningar. Förbundet består av ca 2 000 föreningar med totalt ca 40 000 medlemmar. Sverok finansieras i huvudsak av statliga medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) och externfinansierade projekt, såsom Allmänna Arvsfonden och Postkodstiftelsen. Sverok samlar, utvecklar och sprider spelkulturen och är medlem i studieförbundet Studieförbundet. Sverok informerar även på sin webbplats om olika möjligheter för medlemsföreningarna att söka bidrag från t.ex. fonder eller kommuner.

I juni 2021 fick Sveriges innovationsmyndighet, Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att utveckla arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser (N2021/01920). Uppdraget ledde bl.a. till projektet

Kraftsamling Dataspelsbranschen som genomfördes under ledning av forskningsinstitutet Rise (Research Institutes of Sweden) i dialog med över 90 privata och offentliga aktörer. Rapporten föreslår ett antal vägar framåt för branschens utveckling och rekommenderar att bl.a. ta fram en nationell strategi för dataspelsindustrin, att förbättra förutsättningarna för forskning och kompetensförsörjning inom området och se över rutiner för exportstöd och arbetskraftsinvandring.

Vid ansökningar om projektbidrag från Kulturbryggan vid Konstnärsnämnden kan sökande ange önskningar om vilken typ av sakkunskap de som bedömer ansökan ska ha. Sökanden kan bl.a. välja området ”spel” vilket Konstnärsnämnden avgränsar till sakkunskap inom spel där utövaren använder en dator (oavsett plattform) eller spel som bräd-, figur-, konflikt- eller rollspel. Området innefattar även lajv och cosplay men inte hasardspel, vadslagningsspel eller idrott/sport.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill lyfta fram att företag som arbetar med t.ex. dataspelsutveckling tillhör de verksamheter som utgör kulturella och kreativa branscher. Svenska företag inom bl.a. dataspel och musik har under flera år varit världsledande och internationellt framgångsrika. Utskottet noterar vidare att den tekniska utvecklingen inom dataspelssektorn även kan vara av betydelse för andra sektorer och kulturskapande verksamheter. Utskottet är i dagsläget inte berett att föreslå några tillkännagivanden enligt motionsyrkandena men kommer att följa frågan. Motionerna 2023/24:348 (SD) yrkande 4, 2023/24:1884 (MP) yrkandena 2–4 och 2023/24:2736 (C) yrkandena 2 och 3 bör avslås.

Fristadssystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om fristadssystemet för utsatta konstnärer med hänvisning till pågående insatser.

Jämför reservation 16 (S, MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) menar i kommittémotion 2023/24:2686 yrkande 16 att regeringen bör se över och stötta Icorn-programmet och andra lokala fristadssystem. Motionärerna vill även att regeringen i alla internationella sammanhang, inte minst på EU-nivå, lyfter frågan om konstnärlig frihet och fristäder som en möjlighet att värna demokratin och det fria ordet.

Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) menar i kommittémotion 2023/24:1885 yrkande 19 att regeringen bör ta initiativ till en översyn av fristadssystemet. Motionärerna menar att antalet fristäder för författare,

journalister, konstnärer och publicister i Sverige behöver utökas. Motionärerna menar att förutsättningarna för konstnärer och författare behöver säkras också efter det att tiden som fristadskonstnär eller fristadsförfattare löpt ut.

Bakgrund

Fristadssystemet innebär att en kommun eller region ger en konstnär, som i sitt hemland utsätts för hot och begränsad yttrandefrihet, en fristad under två år. Kommunen står under den tiden för boende och uppehälle.

Statens kulturråd (Kulturrådet) har enligt regleringsbrevet för 2024 i uppdrag att verka för fler fristäder för förföljda konstnärer samt för en utveckling av fristadssystemet i Sverige. Kulturrådet ska även främja uppmärksamheten kring fristadsfrågor samt verka för att de fristadskonstnärer som finns i Sverige ska få ökad möjlighet att bli en del av offentligheten. Uppdraget ska genomföras i samverkan med berörda myndigheter och organisationer i det civila samhället samt med kommuner och regioner. Uppdraget ska redovisas senast den 22 februari 2025.

Kulturrådet har sedan 2018 även i uppdrag att avsätta medel till en nationell samordnare av fristadssystemet inom ramen för anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. För närvarande är funktionen som nationell samordnare för fristadssystemet förlagd till Uppsala kommun.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att Kulturrådet har uppdraget att verka för att det ska bli fler fristäder och i övrigt utveckla fristadssystemet för förföljda konstnärer. Utskottet välkomnar också att Kulturrådet avsätter medel till en nationell samordnare av fristadssystemet. Utskottet finner att det därmed inte finns skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen i frågan och motionerna 2023/24:1885 (MP) yrkande 19 och 2023/24:2686 (S) yrkande 16 avstyrks.

Sveriges utsända kulturråd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Sveriges utsända kulturråd med hänvisning till redan vidtagna åtgärder.

Jämför reservation 17 (MP).

Motionen

Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) menar i kommittémotion 2023/24:1885 yrkande 20 att regeringen bör undersöka möjliga nya

lokaliseringar för Sveriges utsända kulturråd. Motionärerna vill att regeringen ska bibehålla ambitionen att stötta det fria ordet, den fria kulturen och det internationella kulturutbytet.

Bakgrund

Kulturdepartementet är huvudman för de utsända kulturråd som finns vid ett antal svenska ambassader. För närvarande finns utsända kulturråd vid ambassaderna i Berlin, London och Washington, vid Sveriges generalkonsulat i Istanbul samt vid Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen i Bryssel. Kulturrådet i Bryssel har en delvis annorlunda roll genom att företräda Sverige i det europeiska samarbetet, tillvarata svenska intressen och arbeta för att svenska positioner får genomslag. Det finns även ett kulturråd i Paris med Svenska institutet som huvudman. Kulturråd har tidigare funnits även i Peking och Moskva men på grund av politiska och praktiska omständigheter har dessa tjänster inte återbesatts.

Kulturdepartementet genomförde i april 2023 en intern utvärdering av ordningen med utsända kulturråd. Enligt utvärderingen har kulturrådsverksamheten de senaste fem åren i medeltal utgjort ca 18 procent av Kulturdepartementets grundfinansiering. Enligt slutsatserna i utvärderingen utökar och fördjupar kulturrådets insatser kulturutbytet mellan Sverige och världen. Kulturråden synliggör svenska kulturskapare och branscher, bidrar med vägledning, förmedlar viktiga kontakter och möjliggör samarbetsprojekt. Verksamheten har stor betydelse för svenska kulturaktörers möjlighet att komma ut i världen och därmed för det kulturpolitiska målet om kulturens internationalisering. Kulturråden och kulturen har också betydelse för diplomatin och det värderingsfrämjande arbetet. Enligt utvärderingen har kulturen en framträdande roll i många länder och kulturellt samarbete utgör en möjlighet att bl.a. skapa relationer med inflytelserika personer. Svenska kulturarrangemang kan också främja svenskt näringsliv och handelsutbyte.

Kulturdepartementet tog i december 2023 fram uppdaterade riktlinjer för kulturrådets verksamhet. Utgångspunkten för kulturrådets verksamhet ska enligt riktlinjerna vara de riksdagsbundna kulturpolitiska målen. För att uppnå målen ska kulturpolitiken bl.a. främja interkulturellt utbyte och samverkan. Verksamheten ska därför syfta till att stimulera internationella samarbeten och utbyten mellan kultursektorn i Sverige och i stationeringsländerna. Kulturråden ska på det sättet främja svenskt kulturliv och svenska kulturella och kreativa branscher i utlandet. Kulturrådets verksamhet ska också bedrivas i linje med övrig kulturpolitik och utrikespolitiken.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar den genomförda utvärderingen av ordningen med utsända kulturråd som visar att kulturrådets insatser utökar och fördjupar kulturutbytet mellan Sverige och världen. Utskottet vill även lyfta fram att

riktlinjerna för kulturrådets verksamhet uppdaterades under 2023. Motion 2023/24:1885 yrkande 20 avstyrks med hänvisning till befintliga utredningar och insatser.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande 2 (S), 3 (SD), 4 (V), 5 (C) och 6 (MP).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under valperioden berett motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som yrkandena i bilaga 2. Detta har gjorts i betänkandena 2022/23:KrU6, 2022/23:KrU7 och 2022/23:KrU8. Riksdagen avslog motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Reservationer

1. Scenkonstens villkor, punkt 1 (S, MP)

av Amanda Lind (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1488 av Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkande 2 och 2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkandena 6 och 7,

bifaller delvis motion

2023/24:1488 av Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1 och 3 samt

avslår motionerna

2023/24:98 av Lili André (KD) och

2023/24:1798 av Leonid Yurkovskiy och Fredrik Lindahl (båda SD).

Ställningstagande

Vi menar att de fria aktörerna representerar ett brett fält av nyskapande kulturuttryck och att de dessutom utgör en central del av scenkonstens infrastruktur, i både arrangörsledet och producentledet. Ofta rör det sig om små aktörer som verkar med begränsade ekonomiska resurser och som därför drabbats särskilt hårt av höjda elpriser och hyreshöjningar.

Inte minst danskonsten drabbades hårt under pandemin och den är en konstform som har en svagare strukturell och institutionell etablering än andra konstformer. Detta är beklagligt med tanke på dansens popularitet, inte minst bland unga utövare. Vi menar att det är viktigt att alla konstformer har möjlighet att utvecklas och uppmanar regeringen att ta initiativ till dialog med dansutbildningarna, företrädare för dansen, institutioner, dansscener och fria utövare, samt att förbättra dansens infrastruktur i Sverige.

Även musikens ekosystem måste adresseras. Det svenska musikundret bygger på en rad offentliga och privata synergier – sångpedagogik i förskolan, kommunala kulturskolan, estetiska ämnen i grund- och gymnasieskolan, förberedande musikutbildningar på folkhögskolor, professionella konstnärliga utbildningar på högskolor, lokala musikscener, kommunala och regionala konserthus, symfoniorkestrar, privata scener och konserthus, evenemangsföretag, besöksnäring, artister, musiker, låtskrivare, ljud- och ljusföretag, musik- och musikstreamingbolag och musikexport. Allt detta hör

ihop och skapar musikframgångar och synergier. Med tiden har den kommunala kulturskolans förutsättningar försvagats, musikhögskolornas ersättnings minskat och antalet musikscener i landet blivit allt färre. Teknikutvecklingen, digitaliseringen och globaliseringen av musiken har därtill skapat helt nya förutsättningar. Allt detta påverkar musikens villkor, och om Sverige ska fortsätta vara ett framgångsrikt musikland behövs ett nytt politiskt grepp. Därför menar vi att det är dags att utreda den svenska musikens villkor och förutsättningar.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

2. Mecenatskapsmodell, punkt 2 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Victoria Tiblom (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:364 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi menar att frågan om alternativa finansieringsmodeller och mecenatskap är av stor betydelse för att stärka enskilda kulturskapare. I både Norge och Danmark finns det redan etablerade system för mecenatskap för kulturskapare. Norge har t.ex. infört ett system kallat kulturfonden, där en viss procentandel av priset på konst som säljs i Norge, tillfaller fonden och går till att stötta konst och kulturskapare. En vidare internationell utblick visar att t.ex. USA har ett kulturpolitiskt system som i hög grad bygger på mecenatskap och det finns en mängd olika finansieringsmodeller för samtidskulturen.

För att så många kulturskapare som möjligt ska kunna vara självständiga och verka utanför etablerade institutioner behöver den svenska kulturfinansieringen ses över. En sådan åtgärd skulle kunna stärka kulturlivets oberoende. Regeringen borde därför utreda en mecenatskapsmodell, inspirerad av Norge och Danmark, för att främja fristående kulturskapare.

3. Tillgång till kultur och kulturutövning, punkt 3 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5,

bifaller delvis motion

2023/24:2483 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår motionerna

2023/24:271 av Magnus Berntsson (KD),

2023/24:1622 av Anders Ådahl (C) yrkandena 1 och 2,

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 7 och 9 samt

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 32 och 34.

Ställningstagande

Kultursamverkansmodellen har funnits sedan 2011 och omfattar samverkan mellan staten, regionerna, kommunerna, det civila samhället och de professionella kulturskaparna. Syftet med Kultursamverkansmodellen är att den ska bidra till de nationella kulturpolitiska målen, ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer samt föra kulturen närmare medborgarna.

Utredningen av Kultursamverkansmodellen redovisades den 27 september 2023. Vi ser fram emot resultatet av remissbehandlingen och menar att det är av stor vikt att belysa frågan om vad som kan göras för att säkra att modellen bidrar till ett rikt kulturliv i hela landet, även utanför de större kommunerna. Vi vill understryka modellens regionala grund och att den måste kunna förena goda förutsättningar för både regionala och lokala kulturinstitutioner såväl som nya kulturyttringar och det fria kulturlivet. Vi vill betona modellens möjlighet att stärka den fria kulturen och värna principen om armlängds avstånd från politiken. Vi vill att regeringen ska utveckla, förstärka och värna Kultursamverkansmodellen.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

4. Tillgång till kultur och kulturutövning, punkt 3 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2483 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1,
bifaller delvis motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5 och
avslår motionerna

2023/24:271 av Magnus Berntsson (KD),

2023/24:1622 av Anders Ådahl (C) yrkandena 1 och 2,

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 7 och
9 samt

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 32 och 34.

Ställningstagande

Jag menar att kulturen behöver vara fri och tillgänglig för alla, oavsett var man bor, om man har någon funktionsnedsättning eller vilken bakgrund och livssituation man har i övrigt. Det behöver också vara möjligt att utöva kultur genom eget skapande. Det bör finnas ett särskilt ansvar att skapa dessa förutsättningar för barn och unga, bl.a. genom att erbjuda kultur inom ramen för skolan och visa vägar mot föreningslivet. Det ekonomiska läget med hög inflation riskerar att minska möjligheterna att både skapa och ta del av kultur. Regeringen behöver därför noga följa hur situationen utvecklar sig framöver, bl.a. med tanke på jämställdhet och en jämlik tillgång till kultur.

Vad som ovan anförs bör riksdagen ge regeringen till känna.

5. Tillgång till kultur och kulturutövning, punkt 3 (MP)

av Amanda Lind (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 7 och
9 samt

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 32 och 34 samt avslår motionerna

2023/24:271 av Magnus Berntsson (KD),

2023/24:1622 av Anders Ådahl (C) yrkandena 1 och 2,

2023/24:2483 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1 och

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag menar att kulturlivet ska vara starkt i hela landet. De statliga kulturinstitutionerna spelar en viktig roll genom att finnas närvarande och samverka med aktörer i hela landet. Regeringen bör därför följa upp hur de statliga kulturinstitutionerna verkar för att kulturen ska bli tillgänglig i hela landet.

Även civilsamhället och det ideellt organiserade kulturlivet står för viktiga bidrag till kulturens ekosystem och deras villkor behöver därför uppmärksammas och förstärkas. Att äldre, ofta kvinnor, är flitiga besökare på teatrar är väl känt. Många är aktiva i föreningar eller håller på med konst eller hantverk i olika former. Öppna verkstäder eller allaktivitetshus med kulturell verksamhet är därför väldigt uppskattat och värdefullt, särskilt när människor i olika åldrar kan mötas och göra saker tillsammans. Konstnärlig utsmyckning enligt enprocentsmålet i offentlig miljö är också inte minst viktigt för äldre som kan ha mer tillgänglig tid att uppskatta den.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

6. Litteratur- och biblioteksfrågor, punkt 4 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 9 och

avslår motionerna

2023/24:1524 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 4 och 6,

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 16–18 och

2023/24:2548 av Jamal El-Haj m.fl. (S).

Ställningstagande

Regeringen har aviserat att den ska införa en kulturkanon, bl.a. en litterär kanon. Vi menar att det tyvärr saknas en genomgripande analys av varför en kulturkanon behövs, vilka problem den avser att hantera och vad den ska tjäna för syfte. Om projektet syftar till att stärka gemenskapen genom att öka barns och ungas litterära referensramar och därmed få till stånd en svensk samhällsdebatt om olika litterära verks verkshöjder bör samtliga partier ingå i ett samtal om utformning och syfte. I brist på vilja till blocköverskridande samtal finns det en stor risk att projektet snarare utformas exkluderande och i nationalistisk eller entydig politisk riktning. Man ska också vara vaksam på att en kanon rentav kan vara kontraproduktiv och skapa ett statligt rättesnöre i fråga om vad som är god litteratur, tvärtemot den gängse uppfattningen att politiken ska hålla armlängds avstånd.

Vi ser däremot inga problem med sammanställningar som kan användas av lärare och bibliotekarier för att lyfta representativ litteratur, som t.ex. klassiker och litteratur av dokumenterat hög kvalitet. Sådana sammanställningar och antologier har alltid funnits inom skolväsendet.

Vi har svårt att se att den enda lösningen på att allt färre läser, framförallt barn och unga, är en lista med t.ex. Röda rummet och Gösta Berlings saga. Den betydande samhällsutmaningen är att alltför många barn i det svenska samhället saknar kunskaper i djupläsning. För att ta sig an denna betydande utmaning behövs läsätgärder. En kanon kommer inte att kunna vända den negativa trenden när det gäller läsning. Det räcker därmed inte med ett kvalificerat urval av litteratur med historisk, kulturell och språklig verkshöjd. Syftet måste vara att stärka den skönlitterära läsningen i hela samhället, inte minst bland barn och unga.

Regeringen avser att, inom skilda kulturformer, tillsätta fristående expertkommittéer som ska ta fram förslag på en svensk kulturkanon. Förslaget har mött massiv negativ kritik från kulturbranschens organisationer och företrädare, där Svenska Akademiens kritik särskilt bör nämnas. Vår uppfattning är därför att en kanon inom övriga områden (t.ex. konst, design och film) inte bör införas förrän en utvärdering av en införd litterär kanon gjorts.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

7. Litteratur- och biblioteksfrågor, punkt 4 (MP)

av Amanda Lind (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2023/24:1524 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 4 och 6 samt
2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkandena 16–
18 och
avslår motionerna
2023/24:2548 av Jamal El-Haj m.fl. (S) och
2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 9.

Ställningstagande

Den tidigare regeringen gav Kungl. biblioteket i uppdrag att inrätta resursbibliotek för de nationella minoritetsspråken. Detta innebär att flera av de nationella minoriteternas bibliotek kan ges ett ansvar som statligt finansierade resursbibliotek för sina respektive språkområden. Sådana särskilt utpekade resursbibliotek har till uppgift att stödja och bidra med kompetensutveckling, konsultativ verksamhet och medieförsörjning till biblioteken. Jag anser att det är viktigt att resursbiblioteken får en tillräcklig och permanent finansiering för att kunna genomföra sina uppgifter. Möjligheterna till gränsöverskridande samarbete mellan Sverige, Finland och Norge om tidningar på finska, meänkieli och samiska bör också undersökas för att hålla minoritetskulturer och minoritetsspråk levande.

Jag menar vidare att arbetet för att främja läsning och litteratur måste inkludera hela samhället. Satsningar på skolan genom bemannade skolbibliotek och inköp av böcker och läsundervisning är avgörande. Barn behöver läsande förebilder och böcker och läsning bör vara ett naturligt inslag i vardagen.

Det behövs också ett fungerande ekosystem för litteraturen med bra villkor för författare, förlag, bokhandlare, folkbibliotek m.fl. Det är därför mycket olyckligt att regeringen skär ned de viktiga anslagen för litteratur och kulturtidskrifter och läsfrämjandelyftet genom Kulturrådet, avskaffar stödet till folkbiblioteken (Stärkta bibliotek) samt drar ned på studieförbundens verksamhet som bidrar stort med läs- och skrivfrämjande insatser i hela Sverige. Jag vill istället se en bred satsning på läsande för alla, där folkbiblioteken, civilsamhället och folkbildningen involveras. Samtidigt bör situationen för författare ses över. Ersättningarna är ofta låga och ljudbokens inträde medför utmaningar. Regeringen bör därför ta initiativ till en översyn av hela litteraturpolitiken.

8. Kulturpolitik och kulturmyndigheter, punkt 5 (S, MP)

av Amanda Lind (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 2 och
avslår motion

2023/24:364 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 5.

Ställningstagande

Vi vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och alla människors lika värde och lika rätt. Människan ska vara fri att utvecklas som individ, råda över sitt eget liv, forma sin tillvaro efter egna önskningar och påverka det egna samhället. Medborgarnas gemensamma vilja, utvecklad i en fri och öppen debatt, är alltid överordnad andra maktanspråk och intressen. Demokratien har därför företräde före marknaden.

För oss har kulturen och demokratin gått hand i hand och en aktiv kulturpolitik har alltid varit demokratins katalysator. Politiken måste vara beredd att ta ansvar för att kulturlivet även i fortsättningen ska ha goda förutsättningar. Vi ser därför faror med att regeringen bl.a. har aviserat en sammanslagning av Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Vi vill att en sådan sammanslagning i så fall ska föregås av en konsekvensanalys.

9. Kulturpolitik och kulturmyndigheter, punkt 5 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Victoria Tiblom (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:364 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 5 samt
avslår motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Sedan 1974 präglas den svenska kulturpolitiken av en omfattande statlig finansiering. Enligt den kulturpolitiska propositionen från samma år var ett av de lagstiftade målen för den statliga kulturpolitiken att motverka kommersialismens negativa verkningar inom kulturområdet. Denna målsättning gällde fram till 2009. Under de 35 år då staten hade som mål att motverka kommersiell kultur, uppstod frågan om huruvida kulturella och kreativa näringar blivit hämmade av den statliga kulturpolitiken. Trots att målet är borttaget menar vi att arvet från kulturpropositionen från 1974 fortfarande lever kvar. Detta kan ses i det statliga stödet till samtidskulturen.

Det är därför relevant att fråga hur den statliga kulturpolitiken sedan 1974 fram till idag har påverkat de kulturella och kreativa näringarna. När riksdagen fastställer ett mål för att motverka kommersiella krafter påverkar det marknaden och när staten delar ut ett stort stöd till samtidskulturen har det också en effekt på kulturella och kreativa näringar. Därför är det rimligt att regeringen utreder hur den statliga kulturpolitiken har påverkat dessa näringar både historiskt och i nutid.

För att stärka de kulturella och kreativa näringarna behöver fler kulturmyndigheter ta en aktiv roll för att bistå dem i sin näringsverksamhet. Under pandemin blev det tydligt att de kulturella och kreativa näringarna föll mellan stolarna i och med att det var oklart vilka myndigheter de skulle vända sig till för service. Sveriges kulturmyndigheter har en stor kompetens som kan vara till hjälp för de kulturella och kreativa näringarna men det finns ett behov av att utveckla bättre riktlinjer, öka kommunikationen och samarbetet mellan myndigheter och näringslivet och erbjuda stöd och skräddarsydda tjänster. Kulturmyndigheterna bör få ett förtydligat uppdrag att stötta och bistå företagare inom de kreativa näringarna.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

10. Språkfrågor, punkt 6 (S, MP)

av Amanda Lind (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1524 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 3 och

2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 15 och

avslår motionerna

2023/24:83 av Martin Westmont (SD) och

2023/24:2679 av Camilla Hansén m.fl. (MP) yrkandena 1, 3 och 6.

Ställningstagande

Nationella språkcentrum ska ge stöd och kunskap som underlättar för språkbärare i hela landet att behålla, ta tillbaka och utveckla sitt språk så att de nationella minoritetsspråken kan leva vidare. Språkcentrumen ska aktivt främja och stimulera till ökad användning av språken, bistå med sakkunskap och sprida kunskaper om språken och hur de revitaliseras. Språkcentrum är också viktiga eftersom utbildningsområdet inte ensamt kan trygga minoritetsspråkens utveckling. Vi menar att de språkcentrum som finns ska fortsätta att utvecklas och att finansieringen för minoritetsspråkens språkcentrum bör permanentas efter 2024.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

11. En samisk nationalscen, punkt 7 (V, C, MP)

av Amanda Lind (MP), Vasiliki Tsouplaki (V) och Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:993 av Jessica Wetterling m.fl. (V) yrkande 11 och

2023/24:2446 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 19.

Ställningstagande

Sámi Teáhter (Samiska teatern) bildades genom ett beslut i Sametinget 1992 och tog sitt nuvarande namn, Giron Sámi Teáhter, 2009. Verksamheten drivs som en ideell förening och finansieras huvudsakligen av Sametinget, Region Norrbotten, Region Västerbotten samt Kiruna och Storumans kommuner. Produktionerna turnerar i landet, främst i den svenska delen av Sápmi. Uppdraget är att bedriva professionell scenkonst med den samiska kulturen och identiteten som grund samt främja de samiska språken genom att lyfta samhällsaktuella frågor. Ett pilot- och utvecklingsarbete pågick 2017–2020 med uppdrag att utreda och klarlägga hur Giron Sámi Teáhter kan utvecklas till en samisk nationalscen. Vi anser att Giron Sámi Teáhter är en viktig kulturell arena med scenkonst som vänder sig till alla samer. Vi menar att teatern därför bör få ett uppdrag som nationalscen.

12. Kungliga Operans byggnad, punkt 8 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 8 och

avslår motion

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 13.

Ställningstagande

Regeringen beslutade i juni 2023 att Statens fastighetsverk ska genomföra en förstudie för en renovering av operabyggnaden i Stockholm. Förstudien ska redovisas senast den 30 april 2024 och ska kunna utgöra underlag för projektering och beskriva förutsättningarna för en kommande renovering. Enligt uppdraget till Statens fastighetsverk ska synpunkter inhämtas från berörda aktörer och Kungliga Operans synpunkter ska särskilt beaktas. Vi anser att den framtida utvecklingen av Kungliga Operan måste möjliggöra operaverksamhet som är tillgänglig för publiken och samtidigt erbjuda en god arbetsmiljö för de som arbetar på Operan. Det har höjts många röster i debatten och en del menar att den tilltänkta renoveringen är otillräcklig. Vi har länge hävdat att en så stor fråga som framtiden för nationalscenen för opera är något som bör beredas i bred politisk enighet.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

13. Kungliga Operans byggnad, punkt 8 (MP)

av Amanda Lind (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 13 och

avslår motion

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 8.

Ställningstagande

Frågan om renovering och utbyggnad av Kungliga Operans lokaler har utretts i många år av flera regeringar men har blivit alltmer akut. Det är bra att kulturministern agerar i frågan men jag är orolig för att det uppdrag som getts till Statens fastighetsverk – att återkomma med ett förnyat underlag – är för snävt och inriktat enbart på att hantera de akuta behoven med en mindre omfattande renovering av lokalerna. Det finns en överhängande risk att det innebär en begränsning av Kungliga Operans verksamhet och utveckling, vilket vore beklagligt.

Den lösning som processats fram under lång tid, betecknad ”Ny Opera I Operan” (NOIO), innebär att Kungliga Operan skulle kunna få en modern byggnad för en modern opera- och dansverksamhet med god arbetsmiljö för de anställda, samtidigt som de kulturvärden som finns i den befintliga byggnaden bevaras. Jag menar att nödvändiga steg bör tas för att Statens fastighetsverk ska kunna påbörja renovering och ombyggnad av Kungliga Operan så snart som möjligt. Jag förutsätter att det nya underlaget från Statens fastighetsverk präglas av en stor lyhördhet för Kungliga Operans inspel och att beslutet noggrant beaktar de behov som en modern opera- och dansverksamhet har. Det måste också finnas ett stort mått av långsiktighet i beslutet.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

14. Spel som kulturform, punkt 9 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Victoria Tiblom (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:348 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 4,
bifaller delvis motionerna

2023/24:1884 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 2 och
2023/24:2736 av Rickard Nordin (C) yrkande 2 och
avslår motionerna

2023/24:1884 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 samt
2023/24:2736 av Rickard Nordin (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi menar att dataspel är en kulturform som bör göras mer allmänt känd i de redan befintliga, ”klassiska” och redan definierade delarna av kulturrummen.

Dataspel är en förhållandevis ny form av kulturuttryck som snabbt etablerat sig för den yngre generationen. Vi anser att det är dags att detta breddas så att även vuxna och äldre ser charmen med dataspel. Det finns många spel i dag som är bildande och rörelsemotiverande och utmanar intellektuellt.

I vårt grannland Norge är digitala spel underställt Kulturdepartementet. I Sverige är det myndigheten Statens kulturråd, underställd Kulturdepartementet, som fördelar statens bidrag till kulturen, och myndigheten är därmed även den instans som avgör huruvida något ska anses vara kultur eller inte. Vi anser att kulturbegreppet behöver breddas på ett sådant sätt att e-sport inkluderas och formellt klassas som kultur och att kulturbegreppet även innefattar dataspel.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

15. Spel som kulturform, punkt 9 (MP)

av Amanda Lind (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:1884 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 2–4,
bifaller delvis motionerna

2023/24:348 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 4 och

2023/24:2736 av Rickard Nordin (C) yrkande 2 och

avslår motion

2023/24:2736 av Rickard Nordin (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Spelkultur är ett brett samlingsbegrepp för olika kulturformer kopplat till olika sorters analoga och digitala spel såsom rollspel, lajv, cosplay och fantastik. Spel inbjuder till upplevelser och medskapande, erbjuder sociala sammanhang, främjande av kreativitet, problemlösning och självutveckling. Spel är både en del av människors vardag och fritid, en konstform, ett fritt kulturuttryck och en växande del av de kulturella och kreativa näringarna. Trots detta har spel och spelkulturen inte alltid getts samma status som andra kulturformer och inte heller varit föremål för politiska åtgärder i tillräcklig utsträckning.

Sverige är ett av få länder i Västeuropa som har svagt offentligt stödssystem för spel. Finland har stöttat sin spelbransch sedan 90-talet, och Norge och Danmark ger stöd bl.a. via sina nationella filminstitut. I Sverige skapas digitala spel nästan uteslutande utifrån en kommersiell grund. Samtidigt behöver även

andra delar av spelområdet ges möjlighet att växa för att möjliggöra allt från talangutveckling och innovation till samverkan mellan olika kulturformer och ökad mångfald. Ett sådant exempel är spel för de yngre barnen. Utvecklingen av svenska spel för de yngre barnen har enligt dataspelsbranschen minskat kraftigt de senaste åren på grund av att det inte är marknadsmässigt lönsamt.

Kulturbryggan är en instans som ger bidrag till spel med konstnärlig ansats men ofta faller spel utanför befintliga kulturstöd. Spel behöver helt enkelt få bättre möjlighet att söka offentliga medel. Medlen genom såväl Statens kulturråd som kultursamverkansmodellen bör öppnas tydligare för spel som kulturuttryck. Kulturrådet bör ges ett uppdrag att främja spelkulturen och dessutom bör mer näringsinriktade stödsystem utredas.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

16. Fristadssystemet, punkt 10 (S, MP)

av Amanda Lind (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 19 och 2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

Yttrandefriheten spelar en central roll i ett demokratiskt samhälle men begränsas i många länder. Hundratals författare, journalister, bloggare och kulturpersonligheter sitter i fängelse runt om i världen eller är under åtal för att de uttryckt sina åsikter offentligt. När kulturarbetares yttrandefrihet och andra grundläggande mänskliga rättigheter hotas i vår omvärld har vi ett ansvar att erbjuda skydd.

Det finns i dag 24 fristäder i Sverige, dvs. kommuner eller regioner som är anslutna till det internationella nätverket Icorn (International Cities of Refuge Network). Detta har inte bara inneburit en fristad för den enskilda konstnären utan också ett främjande av internationellt utbyte och konstnärlig frihet. Vi menar att antalet fristäder för författare, journalister, konstnärer och publicister i Sverige behöver utökas för att bättre möta det behov som finns. Vi uppmanar regeringen att se över och stötta Icorn-programmet och andra lokala fristadssystem för att utöka programmet och säkra förutsättningarna för konstnärer och författare efter det att tiden som fristadskonstnär eller fristadsförfattare löpt ut. Vi vill även att regeringen i alla internationella

sammanhang, inte minst på EU-nivå, lyfter frågan om konstnärlig frihet och fristäder som en möjlighet att värna demokratin och det fria ordet.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

17. Sveriges utsända kulturråd, punkt 11 (MP)

av Amanda Lind (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP) yrkande 20.

Ställningstagande

Sveriges utsända kulturråd spelar en viktig roll för det internationella kulturutbytet. På grund av läget i flera länder, som Ryssland och Kina, har kulturrådens möjlighet att verka begränsats eller dragits tillbaka. Jag vill att regeringen ser över nya lokaliseringar för dessa kulturråd och inte drar ned på ambitionerna för Sveriges roll i att stötta det fria ordet, den fria kulturen och kulturutbytet internationellt.

Vad som ovan anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. En samisk nationalscen, punkt 7 (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S) anför:

Vi menar att det är mycket viktigt att utreda hur den samiska kulturella infrastrukturen ytterligare kan stärkas. Giron Sámi Teáhter har stor betydelse för att stärka samisk kultur och vi vill verka för att Giron Sámi Teáhter ska bli en nationalscen för samisk teater i Sverige.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Johan Andersson (S) och Monica Haider (S) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i de kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU6 och 2022/23:KrU8. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (SD)

Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Victoria Tiblom (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i de kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU8. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i de kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU8. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 12 (C)

Catarina Deremar (C) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i de kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU8. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

6. Motioner som bereds förenklad, punkt 12 (MP)

Amanda Lind (MP) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i de kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU8. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:83 av Martin Westmont (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning avseende kostnader samt praktiskt genomförande av ett svenskt språkmuseum och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:98 av Lili André (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur de olika symfoniorkestrarnas ekonomiska förutsättningar och drifts- och samverkansformer ser ut i dag och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:271 av Magnus Berntsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att aktörer med statliga scenkonstuppdrag arbetar med att utveckla sin egen tillgänglighet till uttryckande av scenkonst även för människor med funktionsnedsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:344 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda den nationella biblioteksstrategins förslag om stärkta nationella digitala bibliotekstjänster och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda aktörer och institutioner i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för hur biblioteken ska värnas som studiemiljö och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn och revidering av bibliotekslagen i syfte att stärka svenska språkets ställning och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:348 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturbegreppet ska breddas och även inkludera e-sport och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:351 av Runar Filper m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att utreda möjligheterna att göra Folkmusikens hus i Dalarna till ett nationellt folkmusikcentrum och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:352 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kultur och natur på recept och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:360 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till åtgärder för att säkra sydsamiskans fortlevnad och förvaltning samt höja språkets status och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att tillsammans med övriga nordiska länder med samisk befolkning inrätta ett gemensamt samiskt språkcentrum och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda långsiktiga språkrevitaliseringar för de nationella minoritetsspråken och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:363 av Anna-Lena Blomkvist m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Riksteatern bör få möjlighet att utveckla sin verksamhet i linje med det som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om frilansares arbetsvillkor och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:364 av Alexander Christiansson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en mecenatskapsmodell och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kulturmyndigheternas roll för de kreativa näringarna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda den statliga kulturpolitikens inverkan på de kreativa näringarna och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:365 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om balansen mellan ett levande språk och vikten av enhetlig kommunikation över hela befolkningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för språkenhetlighet bland befolkningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlig förvaltning ska prioritera ett adekvat och rikt språk framför enkelhet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga ändringar i språklagen så att även punktskriften omfattas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över hur det svenska språkets särart kan bevaras genom att hämta inspiration från isländsk språkpolitik och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:789 av Per-Arne Håkansson och Mirja Räihä (båda S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över alliansmodellen så att den kan omfatta fler yrken, exempelvis tekniker, producenter och scenarbetare, och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:893 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra särskilda satsningar på kulturens internationalisering och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:993 av Jessica Wetterling m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över ett möjligt samarbete mellan de nordiska biblioteken för att det ska bli möjligt att låna böcker från andra nordiska länder på olika samiska språk och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att inrätta en nationalscen för Sápmi och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1031 av Tomas Eneroth (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fortsatta satsningar på blåsmusik och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1431 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Ulrika Heindorff (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att länder och språk på bibliotek ska vara sökbara under den begynnelsebokstav som anger landet och språket och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1488 av Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behövliga offentliga satsningar inom musikområdet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en statlig musikutredning bör tillsättas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de statliga, regionala och kommunala kulturstöden bör öka, med en målsättning att anställa fler musiker eller ekonomiskt stödja fritt verksamma musiker, och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1524 av Amanda Lind m.fl. (MP):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en permanent finansiering av minoritetsspråkens språkcentrum efter 2024 och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktig finansiering av resursbibliotek för de nationella minoriteterna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna till gränsöverskridande samarbete mellan Sverige, Finland och Norge vad gäller tidningar på finska, meänkieli och samiska och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1622 av Anders Ådahl (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kultursamverkansmodellen bör räknas upp i samma takt som de helt statliga institutionerna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens kulturinstitutioner bör få ett utvecklat nationellt uppdrag för att sprida kulturen över hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1798 av Leonid Yurkovskiy och Fredrik Lindahl (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att helt eller delvis överta finansieringen av Stockholms konserthus och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1839 av Carita Boulwén (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att alla barn ska få lära sig teckenspråk i tidig ålder och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1884 av Amanda Lind m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spel ska ha samma möjlighet som andra kulturformer att söka offentliga medel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla stödsystemen för spel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensförsörjning och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1885 av Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka den fria konsten och principen om armlängds avstånd och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kultur i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka villkoren för civilsamhället och den ideellt organiserade kulturen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återhämtning efter pandemin och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Operans renovering och utbyggnad och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stödet till litteratur- och kulturtidskrifter och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra Stärkta bibliotek och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en bred översyn av den svenska litteraturpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av fristadssystemet och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de utsända kulturråden och det internationella kulturutbytet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2446 av Amanda Lind m.fl. (MP):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Giron Sámi Teáhter ska utgöra nationalscen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2483 av Catarina Deremar m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja ett brett kulturliv i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett fritt kulturliv och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en god infrastruktur för kultur i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningar för kulturarbetare och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2548 av Jamal El-Haj m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera förutsättningarna för att öka det statliga stödet till offentliga bibliotek i landet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2606 av Martin Ådahl (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla Dalhalla till en nationell sommarscen för Kungliga Operan för att därmed stimulera spridning av operakonsten såväl geografiskt som befolkningsmässigt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2679 av Camilla Hansén m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda teckenspråkets aktuella ställning i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strategi för att stärka svenskt teckenspråk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationellt kunskapscentrum för teckenspråk och dövkultur och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om språkcentrum för minoritetsspråken och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2686 av Lawen Redar m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en konsekvensanalys av sammanslagningen av Kulturrådet och Konstnärsnämnden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kultursamverkansmodellen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om teater, dans och musik och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en nationell musikutredning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Kungliga Operan och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av kulturkanoner och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bildkonst, arkitektur och design och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enprocentsregeln och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konstnärernas villkor och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om scenkonstallianserna och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konstnärlig frihet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fristadssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av kultur för äldre och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enprocentsmålet för konstnärlig utsmyckning i offentlig miljö och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2736 av Rickard Nordin (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spel ska anses vara en kulturform och att kulturbegreppet bör breddas för att inkludera spel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kulturrådet ska få ett utökat uppdrag för att kunna främja spelkulturen enligt nuvarande direktiv och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
12. Motioner som bereds förenklat		
2023/24:344	Runar Filper m.fl. (SD)	1–3
2023/24:351	Runar Filper m.fl. (SD)	6
2023/24:352	Angelika Bengtsson m.fl. (SD)	
2023/24:360	Michael Rubbestad m.fl. (SD)	3, 6 och 8
2023/24:363	Anna-Lena Blomkvist m.fl. (SD)	2 och 3
2023/24:365	Runar Filper m.fl. (SD)	1–3, 5 och 6
2023/24:789	Per-Arne Håkansson och Mirja Räihä (båda S)	3
2023/24:893	Elin Söderberg m.fl. (MP)	17
2023/24:993	Jessica Wetterling m.fl. (V)	9
2023/24:1031	Tomas Eneroth (S)	
2023/24:1431	Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Ulrika Heindorff (båda M)	
2023/24:1839	Carita Boulwén (SD)	2
2023/24:1885	Amanda Lind och Jacob Risberg (båda MP)	5 och 10
2023/24:2483	Catarina Deremar m.fl. (C)	2, 3 och 9
2023/24:2606	Martin Ådahl (C)	
2023/24:2686	Lawen Redar m.fl. (S)	11–15